

**Státní veterinární správa České republiky
Štátná veterinárna a potravinová správa
Slovenské republiky**

5. mezinárodní seminář

Zdravotní problematika v chovech včel

**Aktuální problematika
v zájmových chovech včel**

MVDr. Josef Holejšovský Ph.D.

8. února 2018

Veterinární a farmaceutická univerzita Brno

Aktuální problematika v zájmových chovech včel

Nemoci včel

Potenciální hrozby

Kvalita medu

Kvalita vosku

Legislativa

Aktuální problematika v zájmových chovech včel

Nemoci včel:

-**Mor včelího plodu**

- programy na úrovni krajů - dobrovolné, hrazené kraji
 - Jihomoravský dlouhodobě, s výborným výsledkem x **Zlínský** !
 - jednotlivé okresy kraje HK – vždy po dvou okresech ročně, RK a NA - 2016
 - Jihočeský (2016), Vysočina (2016) –výborná spolupráce ČSV a KVS
 - Středočeský – 2018 - akce „Hrr na Mor“, dobrovolná akce, kdo se přihlásí
- celostátní program - *cíl ČSV do budoucna. 2017 projednán s MZe*
- **Dlouhá doba od klinického zjištění po likvidaci ohniska – napomáhá šíření !!**
- **Chybí vyhodnocení postupu při nálezů MVP u méně než 15 % na stanovišti**

- ### -**Hniloba včelího plodu**
- výskyt zatím jen v kraji HK okres Trutnov
 - od roku 1999 významný nárůst ve

Švýcarsku, s kulminací 1000 případů v roce 2010 a poklesem na 400 případů v roce 2016. Variace ve virulenci kmenů *Melisococcus plutonius*

- sledování včelstev, klinické vyšetření plodu
- bakteriologické vyšetření plodových plástů

Aktuální problematika v zájmových chovech včel

- Varroáza:

- vyšetření zimní měli
 - ExM 310 Varroáza – O (předjarní preventivní ošetření) – při nálezu 3 a více roztočů na včelstvo na stanovišti – jednodušší než dřívější úprava
 - ExM 330 Varroáza – O (letní preventivní ošetření – kočující včelstva) - po 1. 6. 2018, nejpozději do 14 dnů po každém návratu na stanoviště
 - **Chybí zmínka o monitoringu a následném (letním) ošetření včelstev dle jeho výsledku (Formidol, Gabon...), zejména v druhé polovině července a první polovině srpna, kdy se líhne zimní generace včel. Včelaři znají MKK a řada z nich neléčí, „protože to veterináři nenařizují„!! Články ve Včelařství o monitoringu a léčbě varroázy nečtou!!! Nelíhne se kvalitní zimní generace a následkem jsou úhyny včelstev v září a říjnu !!**
 - ExM 340 Varroáza – O (podzimní preventivní ošetření) fumigace nebo aerosol přípravkem Varidol (amitraz)
- Problémem jsou dlouhodobé aplikační formy amitrazu!!!** Nedodržení návodu, uvolňování podprahové dávky léčiva, následná **rezistence** roztočů přicházejících do styku s **podprahovými dávkami amitrazu !!!**
Obdobný problém je **fumigace po snůšce**, kdy se ve včelstvu denně líhnou včely !!!

Aktuální problematika v zájmových chovech včel

Potenciální hrozby:

Aetina tumida:

jižní Itálie – oblast Calabria – od září 2014

Sršeň asijská (Vespa velutina) :

- Francie – oblast Bordeaux – 2004 (zavlečena z Číny s dovozem keramiky)
- Rozšíření – Španělsko, Portugalsko, Belgie, Německo až k hranicím Spolkové země Braniborsko
- Rychle se šíří, rychlost šíření se odhaduje až o 60 km za rok
- Napadá včelstva
- Narušuje jejich snůškovou aktivitu a vytváření zimních snůškových zásob

Aktuální problematika v zájmových chovech včel

Kvalita medu:

- **falšování medu**
 - Hydrolyzáty škrobu
 - Sirupy aj.
- **Zavedení MRL pro antibiotika a ostatní antimikrobiální látky v medu**
- **- tlak obchodní lobby, pod záminkou možnosti obchodování pro rozvíjející se země, pravidla WTO (SPA)**

Kvalita vosku

- **Vysoká cena vosku**
- **Falšování vosku parafinem, nekvalitní mezistěny**
- **Řešení – výroba mezistěn z vlastního vosku v menších výrobnách**
- **Nezbytná veterinární kontrola výroben mezistěn**
 - **Kontrola sterilizace vosku v průběhu výroby mezistěn**
 - **Kontrola možnosti kontaminace mezistěn surovým nesterilizovaným voskem (HACCP ?)**

Aktuální problematika v zájmových chovech včel

Zákon o rostlinolékařské péči č. 326/2004 Sb. (ve znění novely č. 299/2017)

Vyhláška 327/2012 Sb. (ve znění novely vyhlášky 428/2017 Sb.)

Viz příloha k časopisu včelařství 2/2018 Mgr. J. Machová,
předsedkyně ČSV

Chovatel včel již nemusí hlásit stanoviště místně příslušnému obecnímu úřadu, stačí hlášení ČMSCH Hradištko !!! Kdo nebude mít včelstva nahlášená v ÚE hrozí, že nebude v případě otravy odškodněn!!

Povinnost ošetřovatele porostu používat přípravky jen podle návodu k použití a v souladu s požadavky na ochranu včel. Přípravek se nesmí dostat mimo cílovou plochu

“

Děkuji za pozornost